

Կանանց Գլուխ ծածկելու Սովորությունը Եկեղեցույ Մէջ

Որպէս եկեղեցական գաղութ լաւ է որ երբեմն երբեմն վե-րատեսութեան ենթարկենք այն ինչ որ կը կատարենք եկեղեցույ մէջ՝ բարութելու համար մեր ընթացքը: Անցեալի մէջ ըրած ենք զանազան փոփոխութիւններ, այնքան ատեն որ հաւատարիմ մնա- ցած ենք մեր հայրերու աւանդ թողած մեր հաւատքին: Օրինակի համար, տարիներ առաջ սկսանք կանանց գլխու լաչակներ մատու- ցել՝ Ս. Հաղորդութեան մօտենալէն առաջ: Այ տարի որոշեցի կասե- ցնել այս սովորութիւնը հիմնուած հաւատացեալներու յաճախակի- օրէն կրկնուած հիմնական սխալ հասկացողութեան: Բացատրեմ:

Նախ ըսեմ որ, կիներու գլուխը ծածկելու առաջադրանքը Յիսուսէն չէ եկած: Աւետարաններու մէջ ոչ մէկ խօսք կայ այս մա- սին: Այս սովորութիւնը յետ-յարութեան սովորութիւն մըն է, որ սկիզբ առաւ եկեղեցիներու կազմակերպման ընթացքին: Որոշ գա- ղութներու մէջ որդեգրուեցաւ եւ որոշ գաղութներու մէջ ալ ոչ: Առաջին անգամ Պօղոս Առաքեալն էր որ գրեց այս հարցին մասին Կորնթացիներուն գրած Ա. Նամակին մէջ (11:1-16), որովհետեւ այդ գաղութին մէջ մեծ խլրտում մը կար այս հարցին շուրջ, ուստի ան եկեղեցույ միութիւնը պահպանելու համար առաջադրեց այս սովո- րութիւնը: Բայց նոյն Առաքեալը երբ Եփեսոսի եկեղեցույ կանանց մասին կը խօսէր չի պատրադրեց անոնց որ գլուխին ծածկեն, այլ պարզապէս խրատենց անոնց համեստ ըլլալ եւ եկեղեցույ մէջ պարկեշտ հագուստներ հագնիլ եւ չգաղթակղեցնել տղամարդիկը: (Կարդալ Ա. Տիմ. 2:9-10)

Այս պատմականը ընելէ վերջ ըսեմ որ, այն շրջանէն ի վեր երբ մենք լաչակներու դրութիւնը հաստատեցինք մեր եկեղեցույ մէջ, որպէս հովիւ որոշ հիմնական սխալ մօտեցումներ նկատեցի որ ինծի ստիպեց կասեցնել այս սովորութիւնը: ԱՆոնցմէ երկու գլխաւորները ներկայացնեմ հոս.-

1. Որոշ կնանիք եկեղեցի մտան անյարմար եւ երբեմն գայթակղեցուցիչ հագուստներով եւ առանց քաշուելու մտան սուրբ հաղորդութեան շարքին մէջ, գլխու ծածկոց մը դրին եւ հաղորդութեան մօտեցան: Փոխանակ իրենց մարմինը ծածկելու իրենց գլուխը ծածկեցին: Ձեզի հարցնեմ, ի՞նչ է արժէքը այս գլուխ ծածկելուն:
2. Շատ անգամներ նկատեցի որ, որոշ կնանիք շատ ուշ եւ երբեմն ալ ճիշդ հաղորդութեամբ առաջ հասան եկեղեցի, գլուխին ծածկեցին եւ վազեցին հաղորդութիւն ստանալու, կարծես թէ գլուխին ծածկելով արդարացան: Ըսած եմ անցեալին եւ նորէն կ'ըսեմ, որ Ս. Հաղորդութեան մօտենալէն առաջ հարկ է նախ մասնակից ըլլաք Պատարագին, հոգե- պէս պատրաստուիք, խոստովանանքի մասնակցիք եւ ապա հաղորդութիւն ստանաք: Առանց այս պատրաստութեան հաղորդութիւն ստանալը որեւէ օգուտ չունի բայց վնաս ունի: Լսեցէք թէ Պօղոս Առաքեալ ինչ կ'ըսէ այս մասին. *«Այսուհետեւ ով որ անարժանութեամբ ուտէ այս հացը կամ խմէ Տիրոջ բաժակէն, Տիրոջ մարմինին եւ արեան դէմ մեղանշած կ'ըլլայ...եւ ինքզինք դատապարտութեան կենթարկէ: (Ս. Կորնթ. 11:27-29)»*

Ուրեմն որպէս եզրակացութիւն, մեր անցեալէն կը սորվինք որ եկեղեցույ մէջ կանանց գլուխը ծածկելը նախընտրելի է բայց ոչ պարտադիր: ԱՆոնք որոնք կուզեն հետեւիլ այս սովորութեան թող հաճին իրենց անձնական լաչակները բերել ամէն Կիրակի եւ նաեւ գիտակցին որ հաղորդութեան մօտենալէն առաջ հոգեպէս պատ- րաստ ալ պէտք է ըլլան: Գլուխը ծածկելէ առաջ հոգին պատրաս- տեն եւ պատշաճ հագուստներով ծածկուին:

Women's Head covering in Church

As church communities we will do well if we revisit from time to time and examine what we do in our church during the worship and seek to improve ourselves. In the past we have made many adjustments; added or deleted things or changed few rubrics as long as we maintained our core belief prescribed to us by our church fathers. For example, years ago we started handing out to our female parishioners head covers as they approached to receive communion. This year I decided to stop that tradition because of fundamental misconception. Let me explain.

That women should cover their heads in Church was not prescribed by Jesus. Nowhere in the Gospels is there such a suggestion. That tradition was developed in post-resurrection era when the churches were being organized. Depending on the community, certain traditions were upheld. It is St. Paul who wrote first about the issue of covering the heads of women in the church in I Corinthians 11:1-16, because there was a big contention among the parishioners of that church about this issue. Paul, to maintain the unity of the church, deemed it necessary for women to cover their hair. But the same Apostle, when writing about the women in the church in Ephesus did not suggest that women cover their heads but encouraged them to be modest. Women who worshiped in the Christian church should not be given to ostentation, costly attire, and excessive adornment. Neither was seductive or sexually suggestive clothing appropriate. They were not to detract men from the worship by drawing attention to themselves. (Read I Timothy 2:9-10)

During the time when we were promoting the head covers, I noticed many oddities which drove me to stop the practice. I will mention two fundamental ones:

1. Some ladies came to church wearing inappropriate and revealing clothing and dared to approach to receive communion and were given a head cover. I think before they covered their heads, they should have covered themselves period. So, what is the value of the head cover here I may ask?
2. I noticed for years that many female parishioners arrived at church around the communion time and hurried to receive communion as if covering their heads made them eligible to do so. I have said many times that prior to coming to communion, you need to be part of Badarak, prepare yourself spiritually and then approach to the body of Christ. Communion taken without faith and proper preparation, such as being on time to liturgy or confession of sins, has no merit, but will have an adverse effect. Hear the warning of St. Paul: "Whoever, therefore, eats the bread or drinks the cup of the Lord in an unworthy manner will be guilty of profaning the body and blood of the Lord. Let a person examine himself, then, and so eat of the bread and drink of the cup. For anyone who eats and drinks without discerning the body eats and drinks judgment on himself. (I Cor. 11:27-29)

What we learned from our past experience was that it is a nice tradition for women cover their heads in the church but not mandatory. I would suggest strongly that those who would like to follow this custom bring their own head covers and wear it during the entire duration of the Badarak and be concerned as well about being spiritually ready to approach the body of Christ. Before covering the head, purge the soul first and wear appropriate clothing as well.

Archpriest Fr. Nerses Manoogian
Pastor